

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

з «Іноземної мови (англійської мови)»

**для вступників усіх спеціальностей, за якими здійснюється прийом
на навчання до аспірантури НУБіП України**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 01 Освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 09 Біологія, 10 Природничі науки, 18 Виробництво та технології, 20 Аграрні науки та продовольство, 21 Ветеринарна медицина

Голова комісії

Шинкарук В. Д.

Київ – 2022 р.

Програма вступного екзамену з «Іноземної мови (Англійської мови)» для вступників усіх спеціальностей, за якими здійснюється прийом на навчання до аспірантури НУБІП України. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2022 р.

Розробники: д. філол. н., професор Личук М. І., к. філол. н., доцент Грабовська І. В., к. філол. н., доцент Гольцова М. Г.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступне випробування з іноземних мов для здобувачів вищої освіти третього рівня освітньо-наукової програми доктора філософії має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові за освітньо-науковою програмою доктора філософії з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір і потребу в підвищенні рівня знань з іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації майбутніх докторів філософії. Програма вступного випробування засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до її практичного застосування та використання її як засобу отримання й обміну необхідною інформацією.

Вступники до аспірантури на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за науковими спеціальностями, визначеними додатком 1. Правил прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України (від 27 грудня 2019 р., протокол № 5), складають письмовий екзамен з «Іноземної мови (Англійської мови)».

Мета вступного екзамену з іноземної мови (англійської мови) полягає в оцінюванні рівня теоретико-методологічної підготовки вступника, його вміння використовувати теоретичні знання для вирішення найбільш актуальних проблем науки, здатності екстраполювати наявні знання у сферу конкретних наукових досліджень, встановлюючи взаємозв'язки між теорією і практикою, зокрема й у професійній діяльності.

Білеті розроблені на основі програми вступного випробування з «Іноземної мови (Англійської мови)» для вступників до аспірантури та відповідно до Правил прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України (від 27 грудня 2019 р., протокол № 5).

У програмі відображено конкретні характеристики рівнів практичного володіння іноземною мовою та визначено мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності.

Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій і має відповідати рівню знання іноземної мови – B2 згідно з «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2003 р.).

Під функціональною компетенцією слід розуміти володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації й семінари.

Відповідно до мовної компетенції передбачається володіння

вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні навички і вміння. Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі матеріалу, передбаченого програмою.

II. ВИМОГИ ДО МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Складовими мовленнєвої компетенції є рецептивні та продуктивні вміння й навички.

До рецептивних умінь і навичок належать читання та аудіювання.

Читання

Вступник повинен вміти:

- Виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до визначених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим, пошуковим);
- читати без словника зі швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);
- читати за допомогою галузевого словника зі швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю не менш, ніж 1200 – 1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки й умовиводи на основі обробки отриманої інформації.

Аудіювання

Під час аудіювання вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен розуміти:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- пошкваллену розмову носіїв мови;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми з використанням нормативного мовлення;
- нормативне мовлення, яке здебільшого використовується в суспільному, професійному або академічному житті, визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як і зміст інформації;
- інформацію із засобів масової інформації про суспільно-політичне життя країни.

До продуктивних умінь і навичок належать говоріння, письмо та переклад.

Говоріння

Монологічне мовлення

За допомогою монологічного мовлення вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен:

- вміти представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- вміти представляти презентації;
- вміти робити коротке непередбачене повідомлення на запропоновану тему;
- вміти виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями.

Діалогічне мовлення

За допомогою діалогічного мовлення вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен вміти:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпитування, пояснення, висловлення власної думки тощо;
- вміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо).

Письмо

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен вміти реалізовувати на письмі комунікативні наміри:

- писати зрозумілі, детальні тексти на низку знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи на основі використання певної кількості джерел;
- писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого зв'язного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;
- писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки;
- продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;
- писати анотації;
- писати тези / доповіді;
- використовувати правила написання слів та пунктуації, проте допускаються незначні помилки, спричинені впливом рідної мови;
- фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування / аудіювання.

Переклад

Під час перекладу вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен вміти:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

III. ХАРАКТЕР НАВЧАЛЬНОГО МОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Правила читання

Для розвитку навичок і вмінь читання вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії у галузі орфоєпії повинен володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість розуміння промовленого тексту.

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм, основними інтонаційними контурами.

Грамматичний мінімум

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен володіти знаннями про:

- структуру речення в англійській мові порівняно зі структурою речення в рідній мові;
- розповідне, питальне та заперечне речення; типи питань;
- дієслова (допоміжні, питальні та смислові дієслова; спосіб (дійсний, умовний, наказовий); система часів; активний і пасивний стан; особливості використання і перекладу пасивного стану; узгодження часів; емфатичні конструкції; функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would; функції дієслів із закінченням –ing, –ed);
- іменник (утворення множини; присвійний відмінок; артикль);
- займенник (загальні відмінності) (особові, присвійні, вказівні займенники; неозначені займенники some, any; заперечний займенник no; кількісні займенники many, any, few; неозначено-особовий займенник one та три його функції; підсилювальні і зворотні займенники);
- прикметник і прислівник (ступені порівняння);
- числівник (кількісні та порядкові числівники; дріб; читання формул, хронологічних дат, позначень часу);
- підрядні речення та їхні ознаки (додаткові, означальні, умовні; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування; ознаки речень, що виділяють: ознаки часових форм дієслів в Present, Past, Future Simple; Present, Past Continuous; Present, Past Perfect активного і пасивного стану, їхні значення; шляхи перекладу пасивного стану);
- безособові форми дієслів та їхні ознаки (ознаки простих форм інфінітиву, герундію, прислівників I і II в реченні і значення цих форм; розрізнення граматичної омонімії);

- безособові форми дієслова, їхні ознаки і значення (інфінітив; складні інфінітивні форми і їх співвідношення з формою присудку; ознаки інфінітива в функції правого визначення і його значення; ввідні дієслова (*see, hear, know, want...*) як ознаки тричленної дієслівної конструкції з інфінітивом і її значення; ввідний елемент (*is said, is known, seem ...*) як ознака суб'єктного інфінітивного звороту (*He is said to arrive soon*) і його значення; ознаки модальності *to be + Infinitive, to have + Infinitive, should + Infinitive*; модальні дієслова з перфектним інфінітивом;
- найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їхні значення; основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників; мінімум для оволодіння читанням передбачає подальшу автоматизацію вказаних явищ;
- основні випадки виразу модальності і використання форм умовного способу підмови даного фаху.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає галузі знань та обслуговує тематику відповідно до Програми «Іноземна мова за професійним спрямуванням» для освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр.

До цього мінімуму належить загальнонавчана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у закладу вищої освіти і який складається з:

- інтернаціональних слів;
- відтворюваних похідних та складних слів, утворених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Усне мовлення

Граматичний мінімум

Для ефективного використання умінь і навичок усного мовлення, необхідними є знання, що охоплюють граматичний мінімум для:

- висловлення думки в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); постановки загальних і спеціальних запитань, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень, у тому числі з модальними дієсловами *can, may, must*;
- висловлення спонуки за допомогою спонукального способу, а також конструкції з дієсловом *let*;
- використання для опису конструкції *There is (There are)*. Ці граматичні структури мають відтворюватися у мовленні на рівні автоматизму.

Для вираження думки в мовленні вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників,

безприйменникового та прийменникового виразу граматичних стосунків, використання основи іменника в якості означення, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форм особових присвійних займенників, форм *Present, Past, Future Simple; Present Continuous, Present Perfect Active; Past Simple Passive*.

Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану в *Present Simple*, інфінітивом у функції обставини, простою формою герундія, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин та умов дійсного способу.

Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і зв'язані з темою «Спеціальність вступника» і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

Активний лексичний мінімум

Активний лексичний мінімум має складати не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

IV. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Виконання лексико-граматичного тесту, що забезпечує можливість оцінювання знання лексики, граматики. Час виконання – 1 год. Оцінюється – 100 балів.
2. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків. Час виконання – 30 хв. Оцінюється – 30 балів. (ПРИМІТКА: вступники приносять з собою на іспит книгу з фаху обсягом не менше 50 сторінок).
3. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою (20- 25 речень). Час виконання – 15 хв. Оцінюється – 30 балів.

V. ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступне випробування з іноземної мови для вступників на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, спрямованих на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій.

Частина I. Мовленнєва компетенція Блок 1. Письмо.

Тестові лексико-граматичні завдання, що пропонуються вступникам на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії і охоплюють знання лексики, граматики.

VI. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Перевірка виконання письмового лексико-граматичного тесту, що охоплює знання лексики, граматики.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступника відбувається згідно з п.8.3 Правил прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України (від 27 грудня 2019 р., протокол № 5)

Оцінювання відповіді вступника за питаннями білета здійснюються за 100- бальною шкалою.

Таблиця відповідності отриманих балів, національній школі оцінювання:

Оцінка національна	Рейтинг вступника, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Взірець екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
Іноземна (англійська) мова	ВСТУПНИЙ ЕКЗАМЕН ДО АСПІРАНТУРИ	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4	Затверджую Проректор з науково-педагогічної роботи та розвитку _____ Кваша С.М. _____ 2022 р.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
Завдання I. Завдання 1 – 8 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Установіть відповідність між словами. (оцінка за правильне поєднання слів – 2 бали).			
1. armed		a) abroad	
2. political		b) student	
3. coal		c) conflict	
4. give a false		d) interview	
5. overcome		e) reserves	
6. postgraduate		f) difficulties	

7. job

g) impression

8. go

h) instability

Завдання 2. Виконайте тест множинного вибору. Лише один варіант правильний. (оцінка за правильну відповідь – 2 бали).

9. They _____ going to build flats here but the builder went out of business.

A) have been; B) will be; C) were; D) are

10. I'm not surprised your camera isn't working. It _____ out in the rain!

A) shouldn't have left; B) shouldn't have been left; C) shouldn't to be left;

11. Rome is often _____.

A) as the Eternal City known;

B) known as the Eternal City;

C) as known the Eternal City

12. Mrs Smith _____ once a month.

A) her hair coloured; B) has coloured her hair; C) has her hair coloured

13. I _____ serviced next week.

A) am being the car; B) am having the car; C) have done the car

14. Help _____ to a piece of cake.

A) you B) yourself C) yours

15. Those curtains are very dirty. They really need _____.

A to wash B washing C have washed

16. The painting _____ worth at least fifty million dollars.

A is thought to be B it is thought to be C is thought being

17. The ancient Romans _____ central heating.

A are believed to invent B are believed have invented C are believed to have invented

18. We were expected _____ the match against the army team.

A) to lose B) losing C) to be lost

19. You can't park there. You _____ at the side of the building.

A) supposing to park B) are supposed parking C) are supposed to park

20. Where's the report? It was supposed _____ by this morning.
A) to being finishing B) to have been finished C) to have done finished
21. The weather is getting colder and _____ these days.
A) colder B) coldest C) cold
22. I _____ football matches on TV.
A) watch hardly ever B) hardly watch ever C) hardly ever watch
23. I am learning to play _____ violin.
A) a B) an C) the D) zero article
24. _____ chocolates here are delicious.
A) These B) Those C) That
25. He is very lazy. He doesn't want to do _____ work.
A) any; B) some; C) anything; D) something
26. Motorbikes aren't as _____ cars.
A) more expensive as B) expensive as C) expensive than
27. A lot of people lose their jobs in times of an economic depression and _____ quickly increases to record levels.
A) employment B) unemployment C) production D) consumption
28. Could I have _____ juice, please?
A) every B) any C) some D) no
29. _____ Nile is the second-longest river in the world.
A) a B) an C) the D) zero article
30. Do you prefer Picasso or Dali?" "Frankly, I don't like _____ of them!"
A) neither B) both C) either D) all
31. I can't believe it- the supermarket had _____ fish again today!
A) any B) none C) no D) not
32. I don't think we should employ Mr Frank -he's got _____ experience

A) a little B) very little C) very few

33. Elena gave a wonderful performance of the concerto; she _____ .

A) played it perfectly B) played perfectly it C) perfectly played it

34. E-mails are normally _____ seconds after they have been sent.

A) erased B) delivered C) copied D) given

35. Sandy has been to the opera _____ .

A) last year; B) many times; C) yesterday; D) ever

Завдання 3. Прочитайте текст та оберіть правильну відповідь. Лише один варіант правильний. (оцінка за правильну відповідь – 2 бали).

A MAPMAKER IN THE MAKING

For most families, a trip in the car to an unfamiliar area involves at least one argument about the best route to (36) _____. This is not the (37) _____, however, in the Williams family from Worcester. They never (38) _____ lost when five-year-old Daniel is with them. That's because Daniel has the incredible (39) _____ to tell you about the best way to get from one place to another anywhere in England, and (40) _____ he doesn't need a map – he can do it off the top of his (41) _____ .

Daniel has been (42) _____ in place names ever since he first learnt to talk. When he was about three, he started asking his parents questions about how the roads they drove along (43) _____ up, and it soon became (44) _____ that he had a photographic memory for maps. He had no difficulty in remembering the information and (45) _____ it to what he saw from the car window.

Now, after school, Daniel's (46) _____ game is drawing maps of the road system in all sorts of places that he has never even visited. His parents have no (47) _____ where his particular talent (48) _____ from because nobody else in the family has it. (49) _____ he's also a football fan, Daniel's man (50) _____ in life is to become a mapmaker.

36. A. make B. do C. go D. take

37. A. event B. instance C. case D. fact

38. A. fall B. get C. keep D. have

39. A. ability B. skill C. facility D. technique
40. A. as well as B. because of C. apart from D. what's more
41. A. head B. mind C. brain D. memory
42. A. good B. capable C. keen D. interested
43. A. joined B. caught C. stood D. grew
44. A. confident B. obvious C. sure D. positive
45. A. regarding B. relating C. recognising D. reflecting
46. A. admirable B. desired C. favourite D. selected
47. A. understanding B. thought C. idea D. explanation
48. A. passes B. gains C. works D. comes
49. A. Although B. Despite C. However D. Since
50. A. qualification B. outcome C. ambition D. fortune

ПЕРШОДЖЕРЕЛА, РЕКОМЕНДОВАНІ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Основна література

1. Bailey Stephen. Academic Writing. A Handbook for International Students. Third Edition. London, New York: Routledge, 2019. 320 p.
2. Mark Foley, Diane Hall. MyGrammarLab. Intermediate B1/B2. – Pearson, 2018.
3. McCarthy, M. English Grammar: The Basics. Routledge; 1st edition. 2021. 206 p.
4. Oshima Alice, Hogue Ann. Introduction to Academic Writing. New York: Pearson Education, 2017. 232 p.
5. Oxford English Grammar Course New Edition Intermediate with answers. Oxford University Press. 2019. 346 p.
6. Oxford English Grammar Course New Edition. Oxford University Press. 2019
7. Tarasova V.V. English for Post-Graduates / Англійська для аспірантів. Київ : Бджола, 2018. 437 с.
8. Wang, C. English Grammar for Writing: Lessons on Sentence Structure. Independently published. 2021. 60 p.

Додаткова література

1. Elizabeth O'Brien. The Handy Parts of Speech Guide: Enjoy Learning The Basics of Grammar. 2021. 102 p.

2. Lester Kaufman, Jane Straus. *The Blue Book of Grammar and Punctuation: An Easy-to-Use Guide with Clear Rules, Real-World Examples, and Reproducible Quizzes*, 12th Edition. 2021. 272 p.
3. McCarthy, M. *English Grammar: The Basics*. Routledge; 1st edition. 2021. 206 p.
4. Murphy R. *English Grammar in Use*. 5th Edition. Cambridge University Press. 2019.
5. Tarasova V.V. *English for Post-Graduates / Англійська для аспірантів*. Київ : Бджола, 2018. 437 с.
6. Velivchenko V. F. *Theory of English Grammar in Schemes and Tables*. Cherkasy, 2019.